

Kapitel 10

Simpel korrelation

Peter Tibert Stoltze
stat@peterstoltze.dk

Elementær statistik
F2011

1 / 14

Indledning

- ▶ Korrelation mellem to variable betyder, at en ændring i den ene variabel giver en forudsigelig (mere eller mindre) ændring i den anden variabel
- ▶ En høj grad af korrelation kan ikke bruges til at postulere nogen årsagssammenhæng (kausalitet)
- ▶ Ved beregning af korrelation er det ikke nødvendigt at tage stilling til, hvilken variabel der er afhængig, og hvilken der er uafhængig — dette er heller ikke altid helt oplagt. . .
- ▶ Vi vil se på definition, egenskaber, beregning, fortolkning og signifikanstest for
  - ▶ Pearsons korrelationskoefficient r
  - ▶ Spearmans rangkorrelationskoefficient ρ

2 / 14

Pearsons r

- ▶ Ved korrelationen mellem x og y er det tit underforstået, at der er tale om Pearsons lineære produktmoment korrelationskoefficient
- ▶ Beskriver den **lineære sammenhæng** mellem to variabler
- ▶ Pearsons r er et parametrisk mål, der kan anvendes når både x og y er målt på interval- eller ratioskala

3 / 14

Pearsons r (fortsat)

- ▶ Pearsons r varierer mellem -1 og 1
  - ▶ $r = 1$ betyder perfekt positiv korrelation
  - ▶ $r = -1$ betyder perfekt negativ korrelation
  - ▶ $r = 0$ betyder fuldstændigt ukorreleret
- ▶ Pearsons r er et estimat for korrelationskoefficienten ρ :

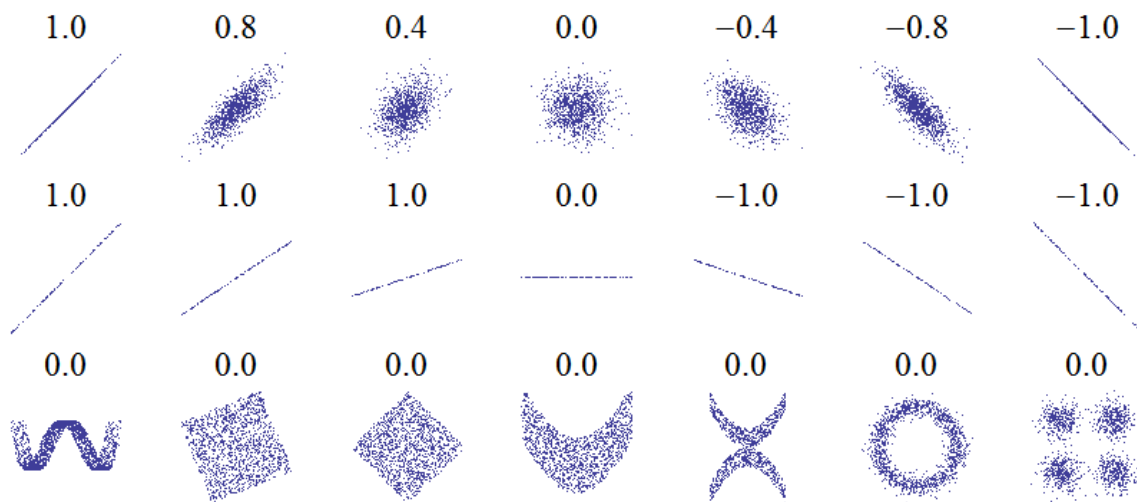
$$\hat{\rho} = r$$

- ▶ Korrelationskoefficienten ρ er defineret som

$$\rho = \frac{\text{cov}(X, Y)}{\sigma_X \sigma_Y}$$

4 / 14

Grafisk fortolkning af Pearsons r

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Correlation_examples.png

5 / 14

Beregning af Pearsons r

- ▶ Korrelationen mellem de n datapar (x_i, y_i) estimeres ved følgende formel

$$r = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n y_i}{\sqrt{\left(n \sum_{i=1}^n x_i^2 - \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2 \right) \left(n \sum_{i=1}^n y_i^2 - \left(\sum_{i=1}^n y_i \right)^2 \right)}}$$

- ▶ Det er ikke så slemt, hvis du starter med at beregne summerne, kvadratsummerne og produktsummen...

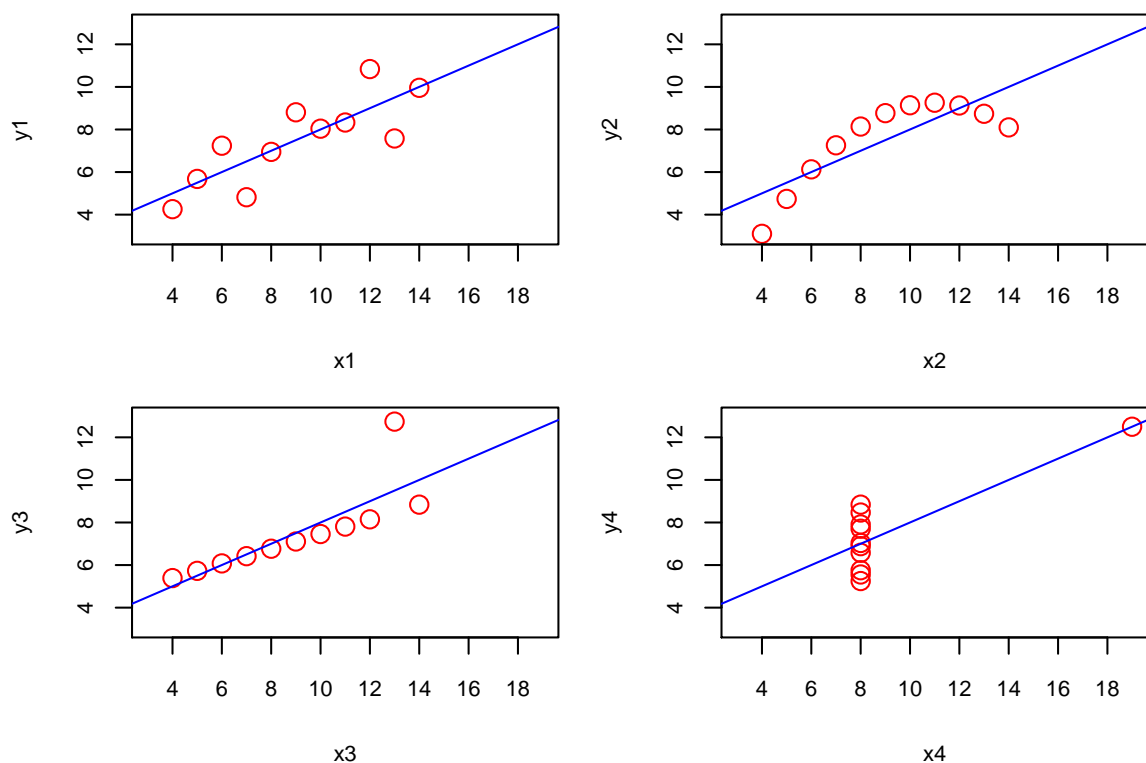
6 / 14

Signifikanstest for Pearsons r

- ▶ Tabel G i Appendix 1 indeholder kritiske værdier for Pearsons r (numerisk værdi), idet $df = n - 2$
- ▶ Hypoteser formuleres
  - ▶ $H_0 : r = 0; H_1 : r \neq 0$ (to-sidet alternativ)
  - ▶ $H_0 : r \leq 0; H_1 : r > 0$ (hvis vi har $r > 0$)
  - ▶ $H_0 : r \geq 0; H_1 : r < 0$ (hvis vi har $r < 0$)
- ▶ Husk **altid** at lave grafisk kontroll!

7 / 14

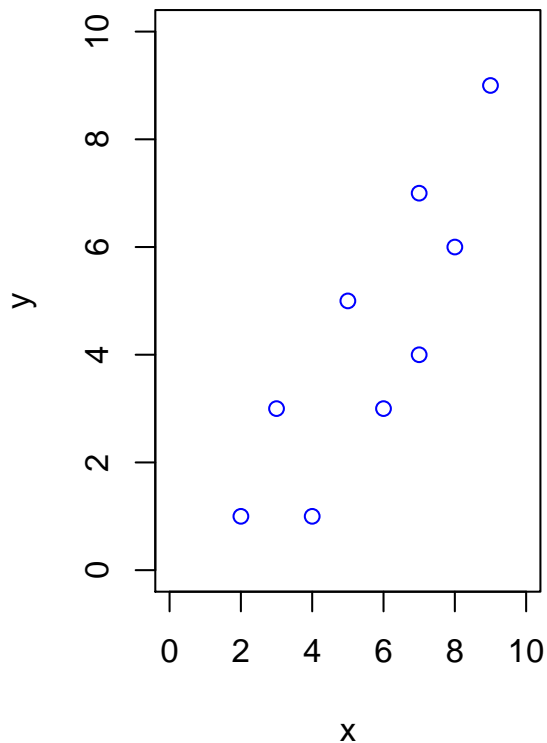
Pearsons r for Anscombes data er 0,87

Efter <http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Anscombe.svg>

8 / 14

Eksempel

► Data (x, y) :

(2, 1)	(3, 3)	(4, 1)
(5, 5)	(6, 3)	(7, 4)
(7, 7)	(8, 6)	(9, 9)

► Beregningshjælp: $n = 9$,
 $\sum x = 51$, $\sum x^2 = 333$,
 $\sum y = 39$, $\sum y^2 = 227$

► Som noget nyt skal vi også bruge summen af produkterne

$$\sum_{i=1}^n x_i \cdot y_i = 264$$

9 / 14

Eksempel (fortsat)

► Nu kan vi beregne Pearsons r :

$$r = \frac{9 \cdot 264 - 51 \cdot 39}{\sqrt{(9 \cdot 333 - 51^2)(9 \cdot 227 - 39^2)}} = 0,8512$$

► Sættet af hypoteser er $H_0 : r \leq 0$; $H_1 : r > 0$

► Med $df = 9 - 2 = 7$ finder vi $0,0005 < p < 0,005$ (enhalet), hvilket betyder klar afvisning af H_0

10 / 14

Spearmans ρ

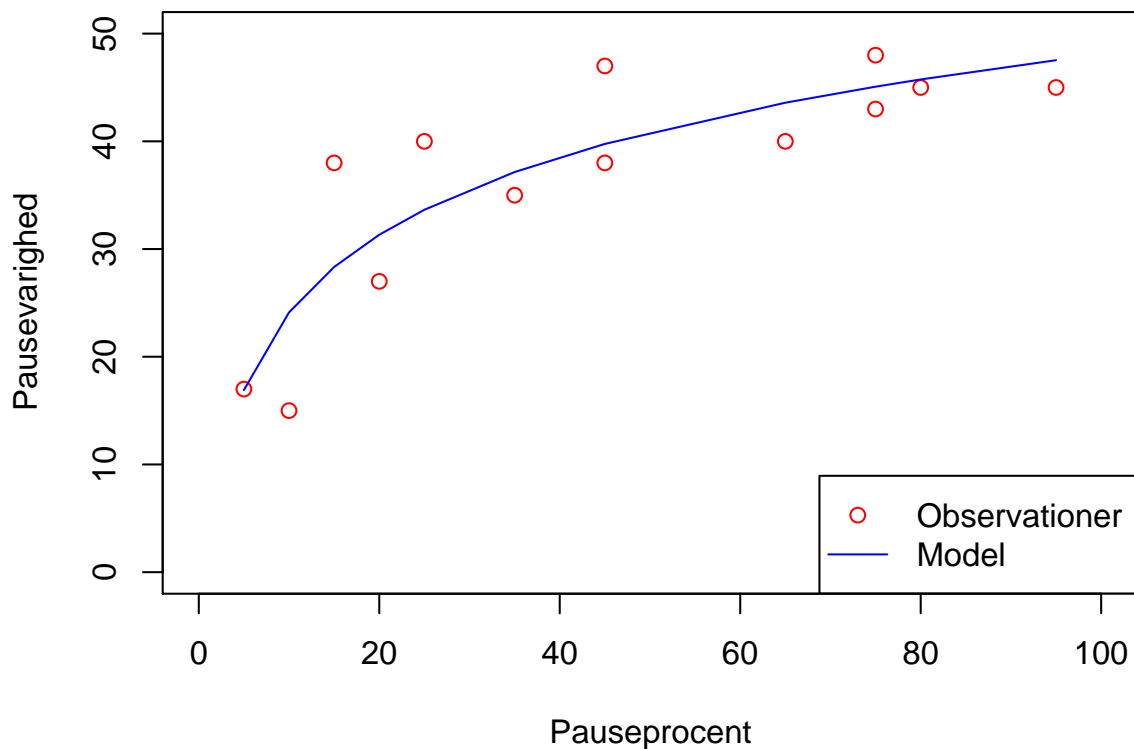
- ▶ Hvis en af variablene er målt på ordinalskala, eller hvis sammenhængen er ikke-lineær, så kan man ikke anvende Pearsons r
- ▶ I stedet benyttes Spearmans ρ som beregnes af forskellen mellem rangværdierne for x og y som

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum_{i=1}^n d_i^2}{n(n^2 - 1)}$$

idet $d_i = \text{rang}(x_i) - \text{rang}(y_i)$ beregnes for alle n datapunkter

11 / 14

Spearmans ρ — eksempel på ikke-lineær sammenhæng

12 / 14

Spearmans ρ — eksempel (fortsat)

n	13
$\sum d^2$	63
Spearmans ρ	0,8269

- ▶ Hvis der er mange *ties* kan man lave en korrektion — eller beregne Pearsons r for rangværdierne i stedet

Pearsons r (for rangværdier)	0,8257
Pearsons r (for rådata)	0,7749

13 / 14

Spearmans ρ — signifikanstest

- ▶ Tabel G (kritiske værdier for Pearsons r) kan benyttes hvis $n > 10$ (husk at $df = n - 2$)
- ▶ For $n < 10$ benyttes Tabel H hvor laves opslag efter n
- ▶ I eksemplet er $n = 13$ og $\rho = 0,827$ så vi opstiller en nulhypotese og et alternativ:

$$H_0 : \rho = 0 \quad \text{og} \quad H_1 : \rho > 0$$

og vi finder $p < 0,0005$ (énhalet, $df = 11$) fra Tabel G

14 / 14